

משולחן שלמה גליון

מתוך שלל אוצרות תורתו
ושיעוריו של מורנו גאון ישראל

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת שמיי תשפ"ה 226

פנינים על הפרשה

ליקוטים על פרשת השבוע
משולחן תורתו של רבינו שליט"א

וירא כל העם ויראו

וַיֵּשָׂא אֱהֲרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעָם וַיְבָרֶכֶם וַיֵּרֶד מַעֲשֵׂת הַחַטָּאת וְהָעֵלָה וְהַשְׁלָמִים... וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם... וַיֵּצֵא אֶשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֵלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיֵּרֶנוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם (ט, כב-כד). מובא בתורת כהנים (מכילתא דמילואים, כ) שכיון שראו ישראל אש חדשה שירדה משמי מרום וליחכה על המזבח את העולה ואת החלבים, פתחו פיהם ואמרו שירה, ועל אותה שעה אמר דוד בתהלים (לג, א) "רננו צדיקים בה' לישרים נאווה תהילה". ובליקוט שמעוני (פקודי רמז תכ) מובא עוד שמתוך שראו אז את הניסים הגדולים שעשה עימהם הקב"ה, שעמדו כל שש מאות ריבוא של יוצאי מצרים בתוך החמישים אמה של חצר המשכן, והיתה האש יורדת מן השמים כעמוד ונכנסת באהל מועד ויוצאת ורובצת שם על גבי המזבח ואוכלת החלבים ועומדת במקומה, מתוך שראו כך נשתתחו כל ישראל על פניהם והיו מְרֻחִים, שהיה לכל אחד ואחד ריוח כדי ארבע אמות, ובתוך כך שרתה עליהם רוח הקדש ואמרו ושרו ורינו לקב"ה מה שכתוב "רננו צדיקים בה' לישרים נאווה תהילה".

ומובא על כך במדרש שוחר טוב (מזמור לג) שמפני שנתעוררה השירה מתוך שראו את כבוד ה' היה שבח ורנן זה חביב מאד לפני הקב"ה, ועל כך אמר הכתוב (שה"ש ד, יא) "נופת תטופנה שפתותיך כלה", שאמר הקב"ה לכוונת ישראל אוהב אני לשמוע קולך, בין מרגנה, ובין מתהילה, אל תמנעי קולך, "כי קולך ערב" (שה"ש ב, ד), ועל אף שהכל מרגנים לפניו, שמים וארץ, שמש וירח והכוכבים ומלאכים, עם כל זה רינון ושבח זה של ישראל היה חביב לפני הקב"ה יותר מהכל. וכתב בשפתי צדיק (פ' שמיי) שזו פעם ראשונה שנאמר בתורה לשון 'רינה', שכיודע כל דבר המוזכר בתורה פעם ראשונה נרמז בזה כל הענין (ראשית חכמה שער היראה טו, פא ועוד), ללמד שהיתה כאן הארה חדשה, שלאחר שהיו בושים מאד מחטא העגל וחששו שמא אינם רצויים עוד לפניו יתברך, ראו כעת שזכו לקרבה חדשה לפניו, ונשפעה בהם התעוררות חדשה עד שנזדכך מתוך כך כל חומרם ובאו לכדי רננה ושבח זה לקב"ה.

שאו את אחיכם

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל מִיִּשָּׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי גֵזְיָאֵל דָּד אֱהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שָׂאוּ אֶת אֲחֵיהֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה (ויקרא י, ד). מובא בספרי (בהעלותך, כח) ובמסכת סוכה (דף כה ע"ב) בשם רבי עקיבא שמישאל ואלצפן שנתעסקו בקבורת נדב ואביהוא, הם היו ה'טמאים לנפש אדם' ששאלו למשה "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו" (במדבר טו, ז), שמתוך כך לימד הקב"ה למשה את פרשת פסח שני. וכתב הבן איש חי בספרו בן יהודה (סוכה

שם) שעל אף שהיתה מיתת נדב ואביהוא ביום ראשון למילואים (-ימי חנוכת המשכן), הוא ראש חודש ניסן, עם כל זה לא היה די זמן ביד מישאל ואלצפן להיטהר עד לארבעה עשר בניסן להקריב הפסח, מפני שלא קברו אותם סמוך למקום חנייתם (-שחנו אז סמוך להר סיני), אלא בהר ההר בו נקבר אהרן הכהן בשנת הארבעים, כפי שיש מסורת וקבלה כזו מדור לדור ששם הוא מקום קבורתם, והוא מפני שכך נצטוו בפירוש מפי הקב"ה, או שמתוך שידע משה ברוח קדשו ששם יקבר אהרן לכך ציווה לקבור שם אף בניו, כי נחת רוח הוא לצדיקים שיהיו בניהם קבורים סמוכים לקבורתם.

זאת החיה

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֱהֲרֹן... דְּבָרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ (יא, א-ב). מובא בתורת כהנים (שמיני פרשה ב סוף פ"ב, ב) ובויקרא רבה (ג, ד), והביא זאת רש"י, שלכך נאמר 'זאת החיה', ללמד שהיה משה אוהז החיה ומראה להם לישראל ואומר להם זו תאכלו וזו לא תאכלו. ובמסכת חולין (דף מב ע"א) ומנחות (דף כט ע"א) מובא עוד בשם תנא דבי רבי ישמעאל שבא הכתוב ללמד שתפס הקב"ה מכל מין ומין והראה לו למשה ואמר לו זאת תאכלו וזאת לא תאכלו. ובתנחומא (שמיני, ה) אמרו עוד, שהוא כדוגמת מה שהראה הקב"ה לאדם הראשון את כל הבריות וקרא להם שמות. וביאר האוהב ישראל (פ' שמיי) שכן הוא בכל אדם ירא שמים הדבק תמיד ברצונו יתברך, שמראה לו הקב"ה באצבע מה כשר לאכול ומה לא, שהרי אמרו במסכת יבמות (דף צט ע"ב) וכתובות (דף כה ע"ב) וחולין (דף ה ע"ב) שאין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים, וכתבו תוספות (בחולין שם ד"ה צדיקים) שזהו בעניני אכילה, כי גנאי הוא לצדיקים שיאכלו דבר איסור, וביאור הדבר, שמתוך שאין חפצו ורצונו של זה הצדיק כי אם להשלים רצונו יתברך ולהעלות בכל עת תענוג ושעשועים לבורא יתברך, מתוך כך אין שום דבר איסור יכול ליקרב אליו, כי כל דבר כשר יש לו חיות וטבעו שהוא חושק ומתאוה ונכסף תמיד לעלות ולדבק בשורשו הקדוש, אבל דבר איסור וחיצוני נכרת משורשו הקדוש העליון ולכן אין לו רצון כלל להיות לו עליה, כי אין הדבר אפשרי, ואם כן המאכלות האסורות המטמטמים לב האדם ונפסק על ידם האדם מרצון הבורא יתברך, בודאי מי שחפצו ורצונו להשלים רצונו יתברך ירגיש שאינו יכול להתקרב אליו, ולא יהיה לו רצון כלל לאכול אותו, שהרי זה נגד רצונו יתברך, ולעומת זאת, מה שמזמין לפניו השי"ת ומסכים רצונו לאכול אותו, הוא יודע ובוטח שטוב הדבר וכשר לפניו שיהיה עליה לדבר המאכל ההוא על ידי האכילה הזו.

זמני שבת

רבונו תם	צאת שבת	כניסת שבת
20:42	19:51	ירושלים: 18:39
20:40	19:50	בני ברק: 18:58
20:42	19:52	חיפה: 19:00
20:40	19:50	באר שבע: 18:58

לפניות והקדשות

מוקד טלפוני: 03-3765444
זמין בימים א' - ה' בין השעות 9:00-20:00
דוא"ל: contact@hayanuka.com
לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com
יד להועיל: בנק מזרחי טפחות | סניף 417 | מס' חשבון: 521025

ואלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת:
גאולה בת דינה, דוד בן חנה,
ראו דוד דרור בן רוגית,
אבי אברהם בן עליזה.
לרפואת וישועת:
שרה בת בלה.

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים
של רבנו של"ט א

"קודש ישראל לה' ראשית תבואתה"

(ירמיהו ב,ג)

משיעור יום חמישי כ' שבט תשע"ג

א

הרחמים הגמורים החפצים תמיד להתגלות אל האדם, אלא שמפני שהאדם נחשב בעיני עצמו לישות ומציאות לכך אינה יכולה להתגלות לפניו, והדרך לשוב ולהתקרב אל שורש טובתו האמיתית והנצחית היא מתוך החיפוש והדרישה אחר גילוי חכמתו יתברך הגנוזה וחבייה בקרבו, וכל עיקר מהותה וענינה הוא הביטול והאין כאמור, ועל אף שיש בכל זה כמה וכמה ענינים ודרגות רבות זו למעלה מזו, הנה ראשית הכל הוא שיבטל האדם עצמו כלפי חכמתו יתברך בדרך הנהגתו עימו, היינו שמתוך שמתבונן באהבת השי"ת אליו ללא תנאי כאמור, מתוך כך בוודאי צריך הוא לסמוך ולהאמין בגודל החכמה הנצחית של הבורא ב"ה, שמי שבראו ויצרו בחכמה בלתי בעלת גבול ותכלית, בוודאי גם כן הוא שמנהיגו בחכמה בלתי בעלת גבול כלל, ובוודאי הכל הוא בדקדוק וחכמה שאין בכל נברא להשיג, וזוהי ראשית הביטול הנדרשת בכדי לדבוק במידת החכמה.

1

ולזה זכו ישראל ביציאתם ממצרים, שאף כאשר נשלח אליהם משה בתחילה לגואלם, עדיין לא יכולים היו לצאת תיכף ומיד ממצרים, מפני שלא דבקו כראוי בדעתו של משה, ועל אף שקבלו אז מדעתו, לא דבקו בה עדיין באמת, כי רק נודע להם אז על קיומו ומציאותו ומדרגתו של משה, אך לא השיגו והבינו שכל ענין מהותו ודעתו היא שתשרה דעתו בהם ותהיה לכל מהותם בעצמם, וככל רצונו של משה שיבואו גם הם לכל הטובה וגילוי אורו יתברך ולכל הקרבה אל ה'. ורק לאחר שגילו מגודל אהבתו של השי"ת אליהם בכל עשרת המכות ובמשך שנים עשר חודשים כמו שאמרו בתנחומא (וארא, יג), רק אז השיגו לענין החכמה שהיא כנגד הבכורה כמו שאמר רשב"י בתיקוני הזוהר (בתיקון יד, דף ל"א ע"א), וכענין הכתוב (בתהלים קיא, י) "ראשית חכמה", ולכן במכת בכורות באו אל הביטול, שהרי היו ספונים אז בביתם, כמו שכתוב (שמות יב, כב) "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר", וכמו שאמרו במסכת בבא קמא (בדף ס"ז ע"ב) שזהו כענין הכתוב (ישעיה כו, כ) "לך עִמִּי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך, חבי כמעט רגע עד יעבור זעם", ומתוך כך נתגלתה גבורתו יתברך במצרים, שזהו ענין גילוי השכינה ומידת המלכות, אבל מאחר שזכו לענין הביטול והאין, לא די שלא נגעה בהם מידת הדין כלל, אלא עוד נעשה להם ההיפך וזכו לגאולתם, כי מתוך הביטול והאין באו לכדי קדושה, שזוהי פנימיות החכמה וקדושת הבכורה, שהיא גילוי השגת אלהות ומלכותו, וכמובא בשערי אורה (שער א) ובמגיד מישירים (פ' וארא) שמכת בכורות היא כנגד המלכות העולה עד לחכמה העליונה, כי זהו בסוד הכתוב (בירמיה ב, ג) "קודש ישראל לה' ראשית תבואתה" כמובא בזוהר משפטים (בדף קכ"א ע"ב), וזהו 'קודש ישראל לה', שהאות ל' שכנגד המלכות בוקעת את גג האותיות והמידות ועולה אל הקודש והחכמה, כמו שכתב המגלה עמוקות (ריש פ' בלק).

ומתוך כך זכו לאחר מכן לילך עם משה רבנו אחר הקב"ה במדבר בארץ לא זרועה בביטחון והשענות גמורה על חכמתו של ה' ב"ה שבוודאי ינהיגם לתכלית טובתם האמיתית והנצחית, כמו שכתוב (שמות יד, ח) "ובני ישראל יוצאים ביד רמה" ותרגם אונקלוס 'בריש גלי', ועל כך נאמר (שמות יד, לא) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו", שנתפשטו אז דעתו וקדושתו משה בכל ישראל ונתגלתה נקודת טובו של משה הגנוזה וחבייה בכל אחד מישראל. כי הצדיק הוא מרכבת היסוד, וכאשר משיג הוא לדרגה זו בשלימות גדול נמשכת בו מענין מידת המלכות, וכענין שאמר רבי ייסא בזוהר פנחס (בדף ריד ע"א) על יוסף הצדיק שכאשר השיג למידה זו נאמר בו "וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו" (בראשית מא, מג), ויכול הוא לעלות אז עד למדרגת הדעת ולהמשיך ממנה הטיפה הזרעיית לכל ישראל, וכמו שאמר יוסף במלכותו "הא לכם זרע" (בראשית מז, כג), היינו שיכול להמשיך אמונה וידיעה בה' ב"ה לכל ישראל.

ולזה זכו ישראל ביציאתם ממצרים, שמתוך שהאמינו בתחילה במשה כפי מדרגתם, על אף שעדיין לא דבקו בדעתו בשלימות כאמור, הנה מכח זה נתגלה ונתפשט הגילוי משם אהי"ה, ונחקקה בהם דעתו של משה, ונפדו ונגאלו. כי בעליית הדעת מלביש הוא לכלי הכתר ומתפשט כלי הכתר ונתגלה למטה במדרגת הגוף כמובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער לד, ו), וזאת שעמדה לישראל במצרים, שמכח התחזקותם ובטחונם בכל דברי משה רבנו, נתגלתה בהם מדרגת היסוד למטה, וכמובא בזוהר ויצא (בדף קנ"ג ע"ב) שיש צדיק למעלה ויש צדיק למטה, שהוא גילוי מדרגת היסוד למטה במקומו ודרגתו של כל אחד מישראל מכח האמונה בצדיק שלמעלה, כי מתוך כך נוטל הצדיק כח לעלות עד למדרגת הדעת ולהמשיך בישראל השגות אלהות ולהשפיע בהם סוד טיפה הזרעיית כאמור, ומנשך גילוי שם אהי"ה בכל העולמות, וזוהי ישראל לגאולה

בכל אחד ואחד מישראל עם הקודש יש מהאור הגנוז שבזכותו ברא הקב"ה לכל העולמות, וכמו שכתוב (בראשית א, ד) "וירא אלהים את האור כי טוב", והוא נקודת הטוב המוחלט והגמור שיש בכל אחד מישראל מתוך שמתפשט בו נקודת משה רבנו שהיה לתכלית גילוי הטוב, כנאמר בלידתו "ותרא אותו כי טוב הוא" (שמות ב, ג), והוא כבודם ותפארתם של ישראל.

והוא ענין האות א' של 'אנכי' בה פתח הקב"ה את עשרת הדברות על הר סיני, שתחילה לכל זכה כל אחד מישראל לשני עטרות על שהקדימו נעשה לנשמע כמו שדרש רבי סימאי במסכת שבת (בדף פ"ב ע"ב), והוא עיקר הגילוי הגדול שנתגלה אז בהר סיני, שנתגלה מתוך כך היקור והכבוד של כל אחד מישראל, ושני כתרים אלו נמשכו ובאו משני עטרין דקדושה המושרשים למעלה בגבהי מרומים ברחמי עטרין דחסדים וגבורות שבכתר העליון שבסוד 'פלא', והוא ענין האות 'אל' ה' בה פתח הקב"ה עשרת הדברות כאמור, כי זאת האות א' היא האור והראשית לשמה ברא הקב"ה העולמות כולם, והיא קדמה למעשה הבריאה הפותחים באות ב' שבתית 'בראשית', ובכל זאת לא באות א' פתח הקב"ה תורתו הקדושה, אלא באות ב' של 'בראשית', והוא מפני ששמר הקב"ה את גילוי האות א' למעמד מתן התורה בהר סיני כמו שאמר רבי אלעזר ברבי חנינא בבראשית רבה (א, י), כי אז יראו הכל את יופיה ותפארתה כפי שתתגלה בב' עטרותיהם של כל אחד מישראל כמובא בפסיקתא (פסקא כ"א).

אמנם אחרי חטא העגל נעלמה זאת האות אל"ף ונסתתרה הטוב הגנוז הלזה שבכל אחד מישראל, כמו שכתוב (שמות לג, ו) "ויתנצלו בני ישראל את עדיים מהר חורב", ומאז אין אנו רואים עין בעין את זה הטוב הנשפע ומאיר מכל ישראל, אבל מכח הגילוי של 'אנכי' שמפי הגבורה שמענום בהר סיני כמו שאמרו במסכת מכות (בדף כ"ד ע"א), מכח זה אחוזים ודבוקים אנו באמונה תקיפה שבוודאי ה' ב"ה רואה וקורא תמיד אל זה הטוב שבכל אחד מישראל, וכענין שנאמר בגילוי כבוד ה' שבמשכן "ויקרא אל משה" (ויקרא א, א), שנכתבה אות א' זו בתורה באל"ף קטנה, לרמז שגם לאחר החטא שירדו ישראל ממדרגתם הנעלית שבגילוי האות א' כאמור, עם כל זה עדיין תביבותיה גבן (עדיין אהבתו תקיפה אלינו) ורואה הקב"ה תמיד טוב זה הגנוז וחבוי בנו, ומצד אות א' הזו קורא הוא ומכריז לכל אחד מישראל האדם בשבעה משיבי טעם לשוב ולהתקרב אליו.

ועל זה נאמר (במדבר כג, כ"א) "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל", שכאשר בא האדם לעמוד לפני השי"ת בתפילה, צריך הוא לידע שה' ב"ה אינו מביט בו כפי שמביט הוא על עצמו, אלא הוא מביט וצופה וקורא אל הטוב השלם הגנוז וחבוי בתוכו, בו לא פגם האדם מעולם, וחפץ הקב"ה להוציא את הא' הזו מְהֶעֱלָמָה אל הגילוי, שיתגלו לאדם כל הטובות המיועדות בעבורו בזה ובבא כפי שגנוזים וחבויים הם בזו האות א'. וכל כאשר יתבונן האדם בדרך זו בעת עומדו בתפילה, יהיה יכול לבוא לפני השי"ת ולהיות קיים לפניו בתפילה. וכך גם מבטיח הצדיקים תמיד על האדם, שאינם רואים אותו כפי שרואה האדם את עצמו או את חברו, אלא רואים הם את הרצון וכיסופים שלו אל התורה לדרך ה' ולדבקות בו יתברך, וחפצים הם תמיד להוציא ולגלות זאת מההעלם אל הגילוי.

ב

וגילוי זו האות אל"ף היא גילוי החכמה, וכענין הכתוב (איוב לג, לג) "אלפך חכמה", שעיקר מהותה היא ההתבטלות לחכמתו של השי"ת, שכאשר חושב אדם שיכול ליתן עצות להשי"ת להנהיגו, ואם נוהג עימו הקב"ה בדרך אחד יש לו קושיות בסתר ליבו מדוע מסתיר הוא מאור פניו ממנו, הנה אם רק יבטל האדם השקפת חכמתו בעת זו ויעודד ויחזק עצמו מאד באהבת השי"ת אליו, שבוודאי גדולה ועצומה אהבתו יתברך אליו על אף הכל, וכמקרא שכתוב (במלאכי א, ב) "אהבתי אתכם אמר ה'", ויתבונן שהוא לו כבנו בכורו וכבן יחיד לו יתברך, ובוודאי אוהבו ה' ב"ה מאד מאד יותר מאהבת אביו ואימו, ומלבד זאת הוא לו כתלמידו יחידו החפץ ללמדו חכמה ותבונות ולהביאו לידע תורתו בה יגלה וידע את אלהותו ומלכותו בכל העולמות, וכל מחשבות ויתברך היא רק להביאו לתכלית טובתו הנצחית הלזו, הנה מתוך שיתבונן כך תתגלה לאדם מדרך חכמתו הנצחית של הקב"ה, והיא התנוצצות מעט מזעיר מגילוי האות א' הזו הגנוזה וחבייה בקרבו.

ולכן צריך האדם לסמוך תמיד על חכמתו של הקב"ה שבוודאי ינהיגו לשלימות טובתו האמיתית והנצחית שיכול הוא ליכות לה בכח הבחירה, כי תמיד חושב הקב"ה מחשבות להעלות האדם מדרגא לדרגא ומסייעו לבחור בטוב האמיתי ובתכלית דרך הטוב. וזהו ענין ספירת החכמה הנמשכת ממידת הכתר והאין, וכענין שכתוב (איוב כח, יב) "והחכמה מאין תמצא", כי שם הוא סוד

ושכחו טובתו של השי"ת, ולבסוף באו מתוך כך לחטוא בעגל.

1

ועל כך ציווה הקב"ה לזכור תמיד את יציאת מצרים, בכדי שיזכור האדם שעל אף ריבוי הטובה שמשפיע בנו הקב"ה, אין גילוי זה ה'טוב' מתחילה כראוי, שהרי ה' ב"ה הוא שגילה בו את כל הטוב המגולה בו עתה, ובלא זה היה עדיין בריחוק מכל הטוב שיש בו, ומתוך כך יבוא לדרוש ולחפש מעצמו אחר גילוי הטובה הנצחית שחפץ הקב"ה להשפיע בנו באמת בגאולה השלמה, ומתוך כך הנה הנה קול התור נשמע בארצנו. כי כל עיקר אריכות גלותינו הוא בכדי שנבוא לתקן ולהשיב כל מה שנתקלקל בחטא העגל, שהוא ענין הזכרון בתכלית הטובה כראוי, שהרי בעת קבלת לוחות הראשונות לא היתה שכחה והיו זוכרים ויודעים לכל התורה, כי היו הלוחות הראשונות בסוד עין החיים ובסוד פנים, שהוא ענין הזכרון, אך מתוך שבירת הלוחות נעשה ענין השכחה שהוא בסוד אחר כמובא בזוהר חדש רות (בדף קב ע"א וע"ב) ובדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער טו, ו), והכל הוא בכדי להשיב לישראל את תכלית מעלת הזכרון בטובה הנצחית, שכנגד מה שבאו למחשבת גאות ורמות רוחא מתוך שהיתה התורה מחזרת אחריהם כאמור, כנגד זה צריכים הם כעת לחזר אחריה תמיד בכדי לידע אותה בכל פרטיה, וכאשר ישיגו ידעו שטובת התורה היא החסד הגמור, ואין התורה זקוקה וצריכה לאדם כלל, כי היא היא תכלית הטובה בעצמה.

וכן צריכים אנו בתוקף אריכות גלותינו לחפש ולדרוש היטב אחר קדושת דעתו של משה רבנו, שכנגד מה שמאסו בו ישראל במשה מתוך שהיה בא אליהם תמיד ומפייסם ומקרבם עד שחשבו שטובה הם עושים לו כביכול בכך שבאים הם אצלו והולכים אחר עצתו ואחר דבריו, הנה עתה נסתרת דעת הצדיקים מאיתנו וצריכים אנו לחפש אחר דעתו, שגם כאשר נודע לאדם מקיום ומציאות הצדיקים, באמת נסתרת ממנו עדיין קדושת דעתו, וזאת בכדי שיחפש אחר זאת יותר ויותר עד שיבוא להתקרבות אמיתית וידע שכל התקרבות אליהם היא טובה נצחית גמורה בעבורו לבדו.

וכך כל שיש באדם שמץ מחשבה שעושה הוא טובה להשי"ת בכך שמקיים הוא את מצוותיו ומתפלל אליו, או שמדמה ומחשב שהתורה והצדיקים צריכים כביכול לו ולהתקרבותו, הנה בכל זה עדיין תמשיך התורה נסתרת להיות ממנו, ויצטרך לחפש ולחזר אחריה תמיד פנים כנגד אחר, וכענין שמחזר האדם אחר חברו המפנה לו ערפו כאמור, וכמובא בדברי רבינו האר"י שם בעץ חיים (שער טו, ו) שמפני שיש פגם דק מן הדק מצד אחורי ספירת הבינה העליונה לא נגלה למטה ענין הפנים. וכן כאשר יש באדם צד מחשבה שנותן הוא איזה דבר וטובה כאשר הולך הוא אצל הצדיקים, הנה בזה יסתתרו ממנו הצדיקים בכדי שלא יבוא לכדי גאות, כענין 'ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו', ולכן יש לו לאחוז תמיד הענין הביטול ומדרגת האין עד שישגי למדרגת החכמה בשלימות כאמור.

וכן הוא גם בענין גילוי הטוב הגנוז וחבוי בכל אחד מישראל, שכנגד מה שנעשה בכל הדורות שנתרחקו ישראל מהשי"ת ומהצדיקים ואף רדפו להם, שהיה הכל מפני שמחזרים היו הצדיקים תמיד אחר ישראל לגלות להם עוצם הטוב הגנוז וחבוי בקרבם, ומתוך כך מאסו ישראל בדבריהם והיו רודפים ומצעים להם, והנה כנגד זה כאשר ידרוש ויחפש האדם להבין עוצם הטוב שחפצים הם לגלות בו, ויאמין וידע שהיה היא תכלית טובתו הנצחית באמת כאמור, בזה יתקן ה'זעם' וישוב ה' ב"ה לגאלינו ביד רמה.

והוא הענין שנעשה עם זכריה הנביא, שמפני שהיה מנבא לישראל נבואות זעם מתוך מסירות נפשו עבור טובת ישראל הנצחית, שהיה דורש שלומם וטובתם הנצחית באמת, מתוך כך הרגוהו ישראל ועשו לו מה שעשו. וכן הוא בכל הצדיקים שבכל הדורות, שהרי להם בעצמם אין צורך בתיקון כלל, כי לא חטאו מעולם ואין בהם שורש הצריך לתיקון כלל, וכל ירידתם לעולם הוא אך ורק עבור טובת ונצחיות ישראל עם הקודש, שחפצים הם תמיד לגלות להם את עוצם הטוב הגנוז וחבוי בכל אחד ואחד מישראל ולהביאו לתכלית רום המעלה הראויה לו באמת, וכפי שנגלה להם לישראל כאשר הקדימו ואמרו בהר סיני 'נעשה ונשמע' עד שזכו מתוך כך לשתי העטרות של הנעשה ונשמע שהאירו על ראשם ונעשו בני חורין מכל צד המוות וכמלאכי עליון, שהוא ענין התפשטות מדרגת הכתר עד למטה כאמור, אלא שמפני שמחזרים בזה הצדיקים תמיד אחר ישראל לא ידעו ולא הבינו עד להיכן חפצים הצדיקים לרוממם ומתוך כך מואסים היו בהם ורודפים אחריהם, וכנגד זה עתה בכל מה שמוצא האדם בעצמו את הטוב שבו צריך הוא לחזר אחריו ולחפשו תמיד, וכפי שמגלים לנו הצדיקים אמיתת טהרתו וקדושתו הנצחית של כל אחד מישראל בפנימיותו כאמור. ועיקר הדבר הוא שידון האדם תמיד עצמו לזכות עד שיוציא ויגלה כל הטוב הגנוז וחבוי בו, ובכדי שתתקיים בו דרך זו, יזכור תמיד שה' ב"ה הוא שהוציא מן הרע אל הטוב, ולולי כך היה עדיין רחוק מן הטוב בתכלית, וכך מתוך החיפוש אחרי טובו יתברך, ואחרי התורה והצדיקים והטוב הגנוז בו, בכל זה זוכה לענין הביטול והאין וקונה למדרגת החכמה כאמור, וזוכה לגילוי הכתר והשפעת שם אה"ה, וכפי שזכו ישראל לגלות כל מדרגות הללו ביציאתם ממצרים, וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו ה' ב"ה נפלאות גדולות ועצומות בגאולה השלימה בקרוב, ותתגלה מעלתו ותפארתו של ישראל לעין כל.

כי על ידי זה הצדיק שנעשה מרכבה למידת היסוד עולה רושם המלכות, שהוא נקודת משה הגנוזה וחבוייה בכל אחד מישראל, עד למעלה למעלה, שתהיה יכולה לגלות אלהותו ומלכותו יתברך בכל העולמות, שהוא התגלות האות א' זעירא שב'ויקרא אל משה' שהיתה נעלמת תחילה כאמור, אלא שבהתפשטות כלי הכתר וגילוי שם אה"ה מתגלה גם כבודם של ישראל, ושורה עליהם אור ה' ב"ה השוכן עימם איתם ואצלם ולא סרה חביבותו ואהבתו אליהם לעולם כאמור.

6

וזוהו ענין ספירת העומר, שהם הכנה והזמנה להיטהר ולהתקדש לקראת מתן התורה, וכך הוא גם ענין כל שנות הגלות, וכל הזמן שקיים העולם כל עוד אין נגלית האלהות בעולם, ונעלמת ומסתתרת בו מלכותו של הבורא ב"ה מעין כל, שהרי זהו כענין ימי ספירת העומר, שעל אף שעוסקים אנו בימים אלו להיטהר ולהתקדש לפני ה' ב"ה בתיקון המידות ולהכין הכלים אל הגילוי האחרון בהתגלות התורה, הנה יש בהם בימים אלו מענין הקטנות ונמשכות מהם יניקה וחיות נחש, הוא יצר הרע, שזוהו כענין אריכות משך הגלות, ולכן עת הגלות אסורים אנו בנגינה באבלים כמובא במסכת סוטה (בדף מח ע"א) וגיטין (בדף ז ע"א) ונפסק ברמב"ם (תעניות ה, יד) ובשולחן ערוך (אורח חיים סי' תקס סעיף ג), מפני שצריכים אנו להמשיך כעת דעת ולגלות את אותיות התורה בכל האברים עד שיהיו הכלים להארת הכתר מתפשטים בכל מדרגת הגוף, שיהיה הגוף יכול לקבל מאור ה' ב"ה ופנימיות אור התורה, ואז נעשה גילוי לנשמת משה משיח.

כי התארכות הגלות במשך שית אלפי שנים נעשה מענין עיכובו של משה בהר סיני שלא היו ישראל ראויים עדיין להתגלות הכתר, וכענין שנאמר בזה (שמות לב, א) 'וירא העם כי בושש משה', ש'בושש' הוא נוטריקון 'בא שש' כמו שאמר רבי יהושע בן לוי במסכת שבת (בדף פט ע"א), וכמובא בתנחומא (כי תשא, ט) ובשמות רבה (מא, ז), שהם שית אלפי שנים, ובכדי שישגו לענין החכמה וגילוי האות א' כאמור, צריך לענין הביטול, שהוא כענין 'חבי' כמעט רגע עד יעבור זעם' כאמור, שהוא מה שצריכים אנו לשוב בתשובה על שהתרחקנו מהתורה ומקדושת דעתו של משה רבנו, וכנרמז בתיבת זע"ם העולה בראשי תיבות זכריה עגל משה, שצריך כל אחד לעשות תשובה על אלו השלושה ענינים, על שהתרחקו ומאסו במשה, ועל חטא העגל, ועל הריחוק והרדיפה של הצדיקים בכל הדורות שהוא כנגד הריגת זכריה הנביא, שכאשר שב האדם בתשובה על כל חטאים אלו מתקן הוא בזה את ענין הביטול והאין, ומשיג מוחין ודעת לבטוח בביטחון גמור בחכמתו יתברך שבודאי ינהיג לתכלית טובתו הנצחית כאמור, מתוך שיאמין בכל דברי הצדיקים בענין האמונה והבטחון כאמור. כי מדרגת הביטול והאין הרי הוא הסתר פנים מצד אחד, וכענין 'חבי' כמעט רגע עד יעבור זעם', ומאידך נשענים ונסמכים על חכמתו יתברך שיפרישם ממידת הדין ויעלם אל הקדושה, ובסוד קדושת הבכור מצד גילוי מדרגת 'בני בכורי ישראל' (שמות ד, כב) כאמור.

ה

ובכדי שישגי האדם וידע מהטוב הגמור שיש בו, שהוא נקודת משה הגנוזה וחבוייה בו כאמור, צריך הוא לחיפוש גדול בכל עניני הנצחיות, שצריך האדם לחפש תמיד אחרי השי"ת, ואחרי התורה, ואחרי הצדיקים, ואחרי הטוב הגנוז וחבוי בכל אחד מישראל, שהכל עולה לענין אחד, הוא האור הגנוז שנאמר בו 'וירא אלהים את האור כי טוב' כאמור. כי בתחילה היה הקב"ה מחפש אחר ישראל, וכן משה היה מחפש אחריהם, וגם התורה ירדה ובאה אליהם עד מקומם, וכמו שאמרו במכילתא (מס' דבחודש ד טו) שהציע הקב"ה את השמים על הר סיני, וכן היה נגלה הטוב הגנוז וחבוי בכל אחד עד שזכו לשתי העטרות של הנעשה ונשמע כאמור, אלא שמפני שעיקר הדבר היה על ידי התעוררות מלמעלה, באו מתוך כך לידי פגם שיש בו גסות רוח וגאות, כל אחד כפי דרגתו, וכמו שאמרו בבמדבר רבה (ב, כה) על הכתוב (שמות כד, יא) 'ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו', עד שבאו לכדי ירידה גדולה בחטא העגל ושבירת הלוחות.

כי כאשר היו בגלות תוך טומאות מצרים בא הקב"ה והעלם והגביהם לכל הדרגות הנעלות שהשיגו אז בעת יציאת מצרים ובקריעת ים סוף ומתן תורה, והיה הקב"ה מחפש דורש אחריהם כאדם המלקט שושנה מתוך הקוצים כמו שאמר רבי אליעזר בוקרא רבה (בב, ב), והיה צריך משה לפייסם תמיד וליקח אותם בדיבור וריצוי שיאמינו בכוחו יתברך להושיעם, וגם שיאמינו בטוב הגנוז וחבוי בהם, עד שהיה משה מגלה בהם תמיד תקוה ובטחון ועורר בהם החשק לכל מה שעתידיהם הם להשיג בעבודת השי"ת ובעסק התורה ומצוותיה, ובישיבת ארץ ישראל, ובכל הטובות הנצחיות, וגם התורה היתה מחזרת כביכול אחריהם שיקבלוה, והיה צריך משה לחלות כביכול פניהם שיאמינו לכל דבריו שהכל הוא דברי ה', ושידעו ויבינו שהוא אינו מציאות מצד עצמו כלל, אלא כל מהותו הוא דבר ה' בלבד.

ובכל זה באו לגאות ומחשבה שעושים הם כביכול 'טובה' לה' ב"ה כאשר הולכים הם אחריו יתברך, וכאילו נותנים הם איזה דבר למשה בכך שמאמינים בו, וכאילו בכך שמקבלים הם התורה הרי שמגלים בזה כביכול חסד כלפיה. והיה זה מפני שמהותם הוא 'קשה עורף', שכאשר מאיר הקב"ה פניו אל ישראל, היו מפנים לו ערפם, וכאדם המחזר אחר חברו כאשר אין מראה לו חברו פנים. ומתוך כך גם בכל כאשר גילה הקב"ה את הטוב הגנוז וחבוי בהם עד שזכו לדרגות נעלות כאמור, באו מתוך כך לכדי פגם דק עד שהיתה בהם מחשבה שהיו טובים מלכתחילה,

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך
מתורת מו"ר שליט"א

מה יעשה מי שלא יכול לטבול?

כשנשאל רבנו מה יוכל לעשות אדם שלא יכול לטבול המקווה מסיבות בריאותיות והוא מצטער מזה מאד, השיב רבנו שמובא בשם החסד לאברהם זיע"א שמועיל לעשות שליח למקווה שיטבול בעבור האדם, ושכן הוא היה נוהג בעצמו, ובנוסף אם יכול ללמד מסכת מקוואות וזה מועיל כמו מקווה, על דרך מה שאמרו חז"ל במנחות דף ק"י עמוד א' שכל העוסק בפרשת חטאת כאילו הקריב חטאת, שהלימוד הוא מעין המעשה.

איך זוכים לאמונת חכמים?

רבנו הזכיר שיש מעלה גדולה לקבוע זמן ללמוד גם סיפורי צדיקים, כי בכך זוכה האדם לאמונת חכמים ולהבין בערכם האמיתי של רבותינו ז"ל, וזהו שימוש חכמים אמיתי שעליו אמרו בברכות דף ז' עמוד ב' הגדול שימושה יותר מלימודה, וכבר אמרו חז"ל במדרש רבה במדבר פרשה כ"א סימן ג' ובמדרש נחומא פרשת פנחס סימן ג' שהקב"ה בעצמו מתעסק בשבחן של צדיקים בכדי לפרסמן בעולם.

ימי הפסח אצל הגאון הינוקא מול חומות ירושלים

אלפים מכל רחבי
הארץ הגיעו לעליה
לרגל ולהסתופף
בצילו של מו"ר
שליט"א מול חומות
ירושלים, בהם זכינו
לשמוע שיעורים
עמוקים מעוררים
ומיוחדים יום ביומו
בכל ימי החג

לספירת העומר

רבנו של עולם, אבי אב הרה"מ, מלא ברחמים.
בעמדי כעת בימי ספירת העומר בהם נטהרים
אנו לפניה בכדי לקבל התורה הקדושה ביום
החמשים הוא חג השבועות, אנא תזכר ותטהר
אותי, ותן לי כלים נפלאים לקבל התורה, וזכני
לשמע ממש ביום מתן תורה את הקולות והברקים
שהיו במעמד הר סיני, ועל ידם תזכר ותטהר את
גופי, ואצא מחל אל הקדש. אנא זכני לסבלנות
ואריכות אפים, ולא אתנאש לעולם, ובזה אזכה
לקבל כלים נפלאים ואורות עליונים שיסיעו לי
להבין פראוי את תורתך הקדושה, שהיא עקר
גלוי טובך ורחמיה, ויהי רצון מלפניך שתתהפך לי
הכל לטובה ולברכה, ותשמחני ותושיעני. אמן
נצח סלה ועד.

סיפור לשולחן שבת

כשדיבר רבנו הגאון הינוקא שליט"א מהי אהבת ישראל, הזכיר מעשה נורא שארע בימי הבעל שם טוב הקדוש, שפעם אחת בא הבעש"ט לעיירה אחת ובאה לפניו נערה אחת כשהיא מתייפחת בבכי באומרה שאף אחד לא רוצה להתחתן איתה בגלל יופיה החיצוני שאינו משופר כל כך, וכשראה הבעל שם טוב הקדוש את צערה הגדול הלך למקום הנהר ושבר את הקרח וטבל בעבורה בשלג שלוש מאות ועשר טבילות, ומיד כשגמר לטבול נשתנו זיו פניה של אותה נערה לטובה, ואמר לה הבעל שם טוב שכל זה הגיע לה מחמת שהיתה אומרת שהיא מכוערת ולדיבור יש כוח גדול. ואמר רבנו שיותר מפליא מרוח הקודש של הבעל שם טוב שידע על מעשיה בסתר, זוהי האהבת ישראל שלו שהיה מוכן לטבול בקרח ש"י טבילות בעבור צערה של נערה מישראל...

ניתן להאזין לשיעורים
של הגאון הינוקא
וכן עדכונים על הנעשה
בבית מדרשו ב"ק הינוקא"
03.550.2228